

در فرهنگ جهانگیری از شاعری بگواه آورده شده :

روزی که گل از کله برون آمد مست

باد سحر از جیب هوا بر زد دست

از سبزه بر ابروی چمن و سمه کشید

وز غالیه بر فرق سمن کسمه شکست

اینک کتاب کوچکی در ۳۰ صفحه در زیر دست نگارنده است که در آن در سخن

از کشتیها، همیشه بجای بیرق : پرچم بکار رفته است .

این رساله سفینه النجات نام دارد و در حدود صد سال پیش از این در مدراس

(هند) نوشته شده .

نویسنده آن نواب غلام غوث خان بهادر در ۲۹ ذی الحجة ۱۲۳۹ در مدراس

بجهان آمد و در ۲۴ محرم ۱۲۷۲ در همانجا از جهان در گذشت .

سفینه النجات فی احوال جهازات یاد آور جامع الاشیاء تألیف حکیم باقر حسین

خان بهادر است ، کتابی که در گفتار برنج صفحه ۶۵ آن را یاد کردیم و آنهم در مدراس

نوشته شده است .

نواب غلام غوث خان بهادر در بخش اول رساله سفینه النجات یا آنچه نانکه خود

گوید در سیلابه اول از پرچمها سخن میدارد و این سیلابه اول بر ده موج (فصل)

تقسیم شده :

موج اول : در بیان علامات پرچمها ؛ موج دوم : در بیان شناخت پرچمهای

جهازات جنگی ؛ موج سیوم : در بیان دریافت پرچمهایی اقوام ...

ازین رساله پیداست که در فارسی رایج هند پرچم (طره و ریشه) با بیرق مشتبه

شده بود . (نگاه کنید به سفینه النجات باهتمام جناب رحیم احمد فاروقی مدراس ۱۹۵۰)

در گفتار افسر (ص ۳۰۷) گفتیم : * در اوستا پوسا pusâ بمعنی تاج است و

بساهم با صفت زرنیو آمده (zaranyô-pusâ) یعنی زرین تاج . در زبان ارمنی بسك بمعنی تاج یا افسر از زبان ایرانی بعاریت گرفته شده است. این لغت در فارسی بجای نمانده است .

نگارنده این لغت را در آن هنگام در فرهنگها نیافتم چه آن را با حرف پ جویا بودم ، پس از چندی برخوردارم که آن حرف به « با » تبدیل یافته و در فرهنگها چون لغت اسدی و جهانگیری و جز اینها بساك یاد گردیده و چنین تعریف شده : بساك بفتح اول تاجی باشد که از گلها و اسپر غمها و برگ مورد سازند و پادشاهان و بزرگان بروزهای جشن و روز دامادی بر سر نهند .

چون که یکی تاج و بساك ملوك باز یکی کوفته آسیاست
(کسائی)

همه امیدش آنکه خدمت تو بسرش بر نهد ز بخت بساك
(دیوان ابوالفرج رونی بتصحیح چایکین . تهران ۱۳۰۴ ص ۶۶)
در تاریخ سیستان قصیده بسیار دلکشی از رودکی یاد شده در فردی از آن آمده :

هر يك بر سر بساك مورد نهاده
ابش و می سرخ و زلف و جعدش و ریحان

(نگاه کنید به تاریخ سیستان ص ۳۱۹)

در برخی از فرهنگها از عماره مروزی یاد گردیده :

من بساك از ستاك بید کنم با تو امروز جفت سبزه منم
سروری در فرهنگ خود از شاعری آورده :

ههچه خاك جناب شاه جهان خاکپایت مر است تاج بساك

شك نیست که بساك یا بساك همان واژه اوستایی پوسا pusâ میباشد.^۱

۱- هنینك در Sogdian Loan Words بهلوی این کلمه را یوسك pusag یاد کرده است .
بسیار شگفت انگیز است که در واژه های نو فرهنگستان شماره ۵ فروردین ۱۳۱۸ آمده :
بسك = بجای Antnère (افسر) پذیرفته شده است (۱) در شماره ۶ فروردین
۱۳۱۹ آمده :

بسك = بجای Anthère پذیرفته شده و آن قسمت بالای پرچمهای گل است (۱)

همچنین بسك (= بسك) در فرهنگها یاد شده و آن دارویی است که بتازی اکلیل الملک خوانند .

در شرح اسماء العقار آمده که این گیاه را « دارشاه » گویند . جز در همین نامه دیگر در جایی دیده نشده که اکلیل الملک را دارشاه خوانده باشند .

اما در فرهنگها « شاه افسر » بمعنی اکلیل الملک گرفته شده است . کلمه اکلیل الملک که از سریانی کلیل ملکا آمده در لاتین Melilotus – officinalis (Melilot officinal) خوانده شده در همه کتب ادویه مفرده یاد گردیده است .

(نگاه کنید به شرح اسماء العقار شماره ۷)

در گفتار تیمسار (۳۲۳) گفتیم « ریشه و بن تیم در زبانهای ایران پیش از اسلام بنظر نگارنده نرسیده اما از لغات کهنسال و رایج فارسی است بمعنی کاروانسرا »

در مجله مهر، شماره ۷ از سال هشتم، در صفحه ۴۱۱ در مقاله « رستم در زبان سغدی » بقلم آقای دکتر یارشاطر نقل از New Bsoas · sogdian Loan words in Persian by Henning. vol. 10 p . 93

آمده : « تیم = بازار (که سغدی خود از tien چینی گرفته) » بنابراین لغت تیم اصلا ایرانی نیست ، از چینی بزبان سغدی و از سغدی که یکی از لهجه های کهنسال ایرانی است ، بزبان فارسی در آمده است .

فهرست رستنیها

الف

آذرگون (آذریون)، ۱۲۴-۱۲۵، ۱۷۰،
 آفتاب پرست، ۱۷۰،
 آفتاب گردان، ۱۶۹-۱۷۲،
 آلو، ۹۰،
 آلوی ملکم، ۱۷۶،
 آهار (گل)، ۱۶۷-۱۶۸،
 ابله، ۱۶۱،
 ارز (رز) ۴۷ نگاه کنید به برنج
 ارزن، ۳۵-۳۷-۵۱-۵۳-۱۳۵-۱۵۷،
 ارس، ۱۶۱،
 اسپست (اسپس) اسفست ۱-۱۸-۲۲۲،
 اصطرك ۵۱،
 الاله نگاه کنید به لاله
 اغلیفس، ۱۳۶،
 الم، ۱۴۹،
 اکلیل الملك نگاه کنید به شاه افسر
 امیر باریس، ۱۴۷،
 امرود، ۶۶-۷۱-۷۲-۷۳،
 اکوله، ۶۴،
 انار، ۱۲-۳۴-۶۶-۷۶-۷۲-۷۴-۸۹-،
 اناناس، ۱۸۵،
 انامونی (انومیا)، ۱۲۴،
 انبه (عنبه)، ۸۳،
 انجیر، ۷۰-۷۱-۲۰۲،
 انقوزه، ۷،
 انگوزه نگاه کنید به انقوزه
 انگورد انگوزه = انقوزه
 انگور (مو)، ۱۲، ۱۴، ۶۶، ۷۰-۷۱،
 انگورك توره (عنب الثعلب)، ۱۹۳

ب

باتاوی، ۸۸-۸۹-۲۲۷-۲۲۸،
 بادام، ۷۲، ۷۴، ۱۰۴،
 بادنجان، ۶۶، ۱۹۳،
 بادر نك، ۵، ۶۶، ۷۱، ۸۰،
 بار نك، ۷۴،
 بادر نكبويه، ۸۰، ۸۳،
 باقلی (باقلا)، ۵۷، ۶۶، ۱۱۸،
 بالنك، ۶۷، ۷۴، ۷۹، ۸۱،
 بچ، بنج، بینج، ۴۷ نگاه کنید به برنج
 بخور مریم، ۱۲۴،
 برسیم، ۱۶،
 برنج ۳۶-۳۹، ۴۲-۴۳، ۶۵-۲۲۳-۲۲۵،
 برنج کابلی (برنك کابلی) بدنج ۴۰-۴۲،
 بزغنج، ۶۷،
 بسك = بسك، ۴۰۹،
 بسل، ۱۴۹،
 بطیخ، ۲۸،
 بلبله، ۶۶،
 بکرایبی، ۸۹، ۹۱،
 بنفشه (بنفسج)، ۷۰، ۱۲۲، ۲۲۳،
 بنفشه فرنگی، ۱۸۱،
 بنك، ۹۳-۱۰۵،
 بیخ تفتی، ۱۰۲،
 به (بهی)، ۶۶، ۸۹،

پ

پر تقال، ۸۴، ۸۷،
 پسته، ۲۸، ۲۷، ۱۸۴،
 پسته زمینی، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴،
 پك، ۱۴۹، ۱۵۶،
 پنبه، ۲۱،
 پیچك، ۱۶۵، ۱۶۶،

چنار ۷۴	بیاز ۶۶، ۸۶، ۹۰، ۱۲۹، ۱۵۱
ح	ت
حب الفار ۱۰۹	تا توره (تاتوله) ۱۹۵، ۱۹۳، ۱۰۲
حب الساکین ۱۶۴	تاجریزی ۱۹۳
حشیش ۱۰۳، ۱۰۰	ترنج ۶۶-۹۲
حلتیت ۸، ۷، نگاه کنید به انجدان	ترنجان (ترنجانی) ۸۱، ۸۰ نگاه کنید به
خ	بادرنگیویه
خالادن ۱۴۳	تره ۹۰
خندروس ۱۴۳	تره تیزک ۱۶۰
خشخاش ۱۰۷، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۳۱،	تفاح ماهی ۷۷
۱۱۸، ۱۲۸، ۱۲۹، ۲۳۱، نگاه	تک ۱۳۶
کنید به کوکنار	تمشک ۷۵-۷۶
خرطال ۱۳۶	توت (تود) ۲۰۲، ۷۱، ۶۹
خربز ۲۸، ۶۶	بخش ۲ ص ۲۴۲، ۳۱۶
خرما ۱۴، ۲۳، ۲۸، ۳۵، ۵۱، ۷۴	توت فرنگی ۱۸۱
خرنوب ۷۰	تو سرخ ۸۸، ۸۹، ۹۱، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸
خلر ۱۳۶	تنباکو (تمباکو) ۱۹۰-۲۲۰
خنجک ۶۷	ج
خون سیاوشان (پرسیاوشان) ۱۲۷	جلبان ۱۳۶
خیار ۷۳	جنطیانا ۱۰۹
خیار بالنک ۸۱	جو ۱۴، ۵۳، ۵۶-۷۵، ۱۳۵، ۱۵۲، ۱۵۶
خیری ۱۲۵	جودوسر نگاه کنید به دوسر
د	جوار (جواری) ۱۴۳، ۱۴۵
داربوی ۲۶	جوزهندی (نارگیل) ۲۰۱، ۲۰۸ نگاه کنید به
دارچینی (دارچین) ۱۰۷، ۱۵۹	گوزهندو
دارشاه ۴۰۹	ج
دبق ۱۶۱، ۱۶۲	چاودار (چودار) ۱۳۵، ۱۴۰، ۱۴۲
دغن ۱۴۴، ۱۴۶، ۱۴۸، ۱۴۹، نگاه کنید به	چاول ۶۲، ۶۴
به گاوردس	چای ۳۸
داودی فرنگی ۱۸۱	چتلافوز ۱۶۰
دستنبویه ۶۶	چقندر (چقندر) چکندر، چندر، چدر
دنبلان (دمبلان) ۱۷۷	چنر ۳۰، ۳۱
دوسر ۱۳۵-۱۳۶، ۱۴۰	چمبا ۶۲، ۶۴
دیودارو (شجرة الله) ۱۶۱	

سینرور ۲۲۱، ۲۲۰	ذ
سه بر گه ۱۸	ذرت ۱۳۷-۱۳۵-۵۶
سیکران نگاه کنید به شوکران	ر
ش	رازیانه ۱۰۲
شاییزك (شاییزج) ۱۹۳	رز ۲۰۲، ۱۹۲، ۱۲۲
شاه بلوط ۷۲	رطبه ۱۵، ۱۴ نگاه کنید به اسپست
شاه افسر ۴۰۹	ریاس (ریواس) ۷۰
شاهدانه ۱۰۵، ۱۰۳، ۹۷	ریحان ۸۱
شاه سپر غم ۶۶	ز
شاه مرد دو ۷۳	زراوند ۱۰۹
شیت ۱۰۲	زوت ، زره ۱۴۷
شیدر (شیدر) ۱۸، ۱۷، ۱۶	زرد آلو ۲۲۲، ۹۰، ۶۷، ۴
شفتالو ۲۲۲، ۹۰، ۷۲، ۴	زرشك ۱۴۷
شقایق نگاه کنید به لاله	زرچوبه ۵۱۴
شلتوك ۶۲، ۵۹، ۵۸	زوك ۱۴۷
شلفم ۶۶، ۳۰	زنجبیل ۱۵۹، ۲۶
شمه دانی نگاه کنید به گل شمه دانی	زعفران ۱۵۵، ۲۸
شنبلید ۱۲۴، ۱۲۳	زیتون ۱۷۱، ۷۱، ۷۰، ۶۶، ۱۴
شوشو ۴۰۴	زیره ۱۵۵
شوکران (سیکران) ۱۰۱-۱۰۲، ۱۱۸، ۱۹۵	س
شیلک ۵	سدر ۷۰
ص	سرو ۲۶۱
صدری (برنج) ۶۴	سمسم ۲۸
صنوبر ۱۶۲، ۱۶۱	سلق ۳۰
ع	سوسن ۱۳۱
عرعر ۱۶۱	سورنجان ۱۲۳
عدس ۱۵۱، ۱۴۹، ۳۰	سنبل خطائی ۱۰۸
عنب الثعلب نگاه کنید به انگورك توره	سنبل الرومی ۱۰۸
علس ۱۴۳	سنبل الطیب ۱۰۸
عناپ ۷۰	سیب ۱۸۰، ۱۷۷، ۱۷۶، ۶۶
عنبر بو (برنج) ۶۴	سیب زمینی ۱۷۸، ۱۷۳
عود ۴۲، ۲۶	سیر ۱۱۰، ۱۰۹، ۹۰، ۶۶، ۵۷
ف	
فصفصه ۱۵، ۱۴، ۲ (نگاه کنید به اسپست)	

گاوچشم ۱۲۵
 گرنج ۴۵-۴۶ نگاه کنید به برنج
 گردو ۱۲
 گشنیز ۹۰
 گل، کلا ۱۴۹
 گل آویز ۲۲۰-۳۲۱
 گل ازرق ۱۷۰
 گل استکانی ۱۶۷
 گل اطلسی ۱۹۳
 گل شمعدانی ۱۶۷
 گل عطری ۱۶۷
 گل میمون ۲۲۰، ۲۲۱
 کلابی ۷۳
 کندم ۳۷، ۵۰، ۵۳، ۵۵، ۵۶، ۵۷، ۵۹، ۱۳۵،
 ۱۳۶، ۱۴۰، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۵۴،
 ۱۵۶، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۹۲
 کندم دیوانه ۱۳۶
 کنه کنه ۱۸۷، ۱۸۹
 کورچه فرنگی ۱۷۹، ۱۸۱
 کوزه‌هند و (جوزه‌ندی) ۱۰۸
 لاله ۱۲۲-۱۳۴، ۲۲۹
 لاله فرنگی ۱۳۰، ۱۸۱
 لادن (گل) ۱۵۸-۱۶۶
 لابلاب ۱۶۲، ۱۶۴
 لبو ۳۰
 لفت ۳۰
 لوییا ۳۷
 لفس ۱۰۸
 لوف ۱۰۸
 لیمو (لیمون) ۸۲، ۸۴، ۲۲۵-۲۲۸
 مازو ۵۱
 ماش ۴۱، ۱۳۶

فلفل ۱۵۹، ۹۸، ۵۲، ۵۱
 فلفل فرنگی ۱۸۱، ۱۹۳
 فلوکس ۲۲۰، ۲۲۱
 فندق ۶۷، بندک ۷۲
 ق
 قه ۱۵، ۱۴
 قرط ۱۶
 قرطمان ۱۳۵، ۱۳۶
 قرنفل ۱۵۹
 قرنفل فرنگی ۱۸۱
 قسوس (قشوس) ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶
 قصب السكر ۲۳، ۷۰ نگاه کنید به نیشکر
 قنب ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۳، ۱۰۴ نگاه کنید به کنب
 قهوه ۱۹۲، ۲۰۶
 ك
 کاکائو ۱۸۶
 کاسنی (کاشنی) ۹۰
 کاج ۹۸
 کاتوچوک ۱۸۶
 کافور، ۱۶۱
 کاهو ۱۱۳، ۱۱۴-۱۳۴-۱۱۵
 کاهو فرنگی ۱۸۱
 کنب (کنف) ۹۳، ۹۷، ۱۰۴، ۱۰۵
 کوك ۱۱۳
 کوکنار ۱۰۷-۱۲۱، ۱۳۰
 کوکائین ۱۸۶-۱۸۷
 کرفس فرنگی ۱۸۱
 کدو ۲۰۱، ۲۰۸، ۶۶
 کاما ۷
 کنجد (سسم) ۲۸، ۱۰۰
 کنگر فرنگی ۱۸۱
 ك
 کاورس (گاورسه) جاورس ۳۷، ۵۳، ۱۳۵-
 ۱۵۷

نیشکر ۱۹-۲۲۲،۶۶،۳۵

نیل ۱۵۵

نیلوفر ۱۷۰

نیلوفر فرنگی ۱۸۱

و

واترنك ۷۱ نگاه کنید به بادرنك

وارنك ۷۴ نگاه کنید به بادرنك

ورنج (وریزه) ۴۴ نگاه کنید به برنج

ه

هرطمان ۱۳۶، ۱۳۵

هل ۱۵۹، ۱۰۸

هلیله (هلیلیج) ۵۲، ۵۱، ۴۲

هلیلك ۶۷

هلو ۲۲۲، ۴

همیشه بهار ۱۲۶، ۱۲۵

هندوانه ۱۷۲

هویج فرنگی ۱۸۱

ی

یاسمن ۶۶

یاسمین ۷۰

یربه دموله ۱۶

یونجه ۱۸، ۳ نگاه کنید به اسپست

مرجو ۱۴۹، ۱۵۱

مرجمك ۱۴۹

مژو ۱۴۹

مركب (مركبات) ۲۲۶، ۲۲۵، ۶۷، ۶۶

مرمكى ۱۰۹، ۱۰۸

مو نگاه کنید به رز

موز ۶۶

میخك ۱۵۹

میزوك ۱۴۹

مكه ۱۴۳

میرماخور ۸۰

ن

نار دین ۱۰۸

نار كوك ۱۱۵ نگاه کنید به كوكنار

ناژو (ناژ) ۱۶۱

نارنج ۸۴-۸۷، ۲۲۶

نارنگی ۸۷-۸۸

نانخواه ۱۰۲

نار كیل (نارجیل) ۲۰۸ نگاه کنید به گوز هندو

نخود ۱۴۹

نرگس (نرجس) ۷۰، ۸۶

نرسك ، نرسك ، نرسك ۱۴۹

فهرست نامه ها

- انوکمندچا ، ۳۳۷
 احسن التقاسیم فی معرفة الاقالیم ، ۲۳ - ۵۸ - ۷۰
- آذری یازبان باستان آذربایگان ، ۳۱۵
 ارداویرافنامه ، ۹۵ - ۲۳۰ - ۲۴۶
 ازسعدی تاجامی ، ۳۳۹
 اسکندرنامه ، ۴۷
 اسماء المقار ، ۱۰۱ - ۱۳۵ - ۱۴۳ - ۱۴۴ - ۱۶۱
 ۱۶۳ - ۱۶۴ - ۱۹۳ - ۲۰۵
 اغانی ، ۵۸ - ۱۲۹ - ۳۰۷
 الآثار الآرامية فی لغة الموصل العامية ، ۳۳۱
 الفبای بهروزی ، ۳۱۴
 امپراطوری ژاپن ، ۳۷
 انابازیس ، ۴۸
 انجمن آرای ناصری ، ۱۶ - ۷۲ - ۸۹ - ۱۰۳ - ۱۱۱
 ۱۱۵ - ۲۶۸ - ۲۷۵ - ۲۸۹ - ۳۱۲
 ۳۲۴ - ۳۵۶ - ۳۵۷ - ۳۵۸ - ۳۶۸
 ۳۷۳ - ۳۷۴
 انجیل ، ۳۴۴
 اوستا ، ۱ - ۲۶ - ۴۳ - ۴۴ - ۴۵ - ۷۳ - ۷۴ - ۹۱ - ۹۳
 ۹۵ - ۱۰۵ - ۱۰۷ - ۱۱۲ - ۱۳۶
 ۱۵۹ - ۲۳۸ - ۲۴۸ - ۲۴۹ - ۲۵۰
 ۲۵۲ - ۲۶۷ - ۲۶۸ - ۲۷۶ - ۲۷۷
 ۲۷۸ - ۲۸۱ - ۲۸۲ - ۲۸۳ - ۲۸۴
 ۳۰۲ - ۳۰۵ - ۳۰۸ - ۳۲۵ - ۳۲۹
 ۳۳۲ - ۳۳۳ - ۳۳۴ - ۳۳۵ - ۳۳۷
 ۳۴۰ - ۳۴۱ - ۳۴۵ - ۳۵۹ - ۳۶۳
- ۳۶۴ - ۳۶۶
 ایاتکار جاماسپیک ، ۴۴ - ۲۸۱
 ایلیاد ، ۱۴۴
- ب
 بحر الجواهر ، ۱۶ - ۱۷ - ۳۵ - ۴۱ - ۸۱ - ۱۱۳
 ۱۲۹ - ۱۳۶ - ۱۵۹ - ۱۹۳ - ۲۰۵
 ۲۶۵ - ۲۶۸ - ۳۴۵
 بندمش ، ۴۴ - ۷۱ - ۹۵ - ۱۰۳ - ۲۷۹ - ۲۸۱
 برهان جامع ، ۲۸۹ - ۳۲۳ - ۳۳۸ - ۳۵۸
 برهان قاطع ، ۷۸ - ۷۲ - ۲۴۸ - ۲۷۲ - ۲۸۹
 ۳۱۰ - ۳۱۲ - ۳۱۴ - ۳۱۷ - ۳۳۱
 ۳۳۲ - ۳۳۳ - ۳۳۵ - ۳۵۴ - ۳۵۵
 ۳۵۶ - ۳۵۷ - ۳۵۸ - ۳۶۸ - ۳۷۳
 ۳۷۴
 بیست مقاله قزوینی ، ۳۱۳ - ۳۱۶ - ۳۶۱
- پ
 پازند ، ۲ - ۴۴
 بروزنگارش ، ۳۱۳ - ۳۱۴ - ۳۱۷ - ۳۱۸ - ۳۵۶
 ۳۶۸
 پنجه نشر ، ۴۳
 پند نامک ، ۱۸۱
- ت
 تاریخ ادبیات شفق ، ۲۹۳
 تاریخ الرسل والملوک ، ۶۲ - ۳۰۷
 تاریخ ایران ، ۱۷۶ - ۲۹۳
 تاریخ بلعمی ، ۱۱۲ - ۱۱۳ - ۲۷۸ - ۲۸۲ - ۲۸۷
 ۳۰۴

- تاریخ بیهقی، ۱-۲۴-۳۳-۳۴-۷۱-۲۴۸
 تاریخ جهانگشا، ۳۰۷-۳۰۱-۲۳۸
 تاریخچه چپوق و غلیان، ۲۱۱
 تاریخ طبرستان، ۳۵۰-۵۹
 تاریخ طبری، ۲۸۲
 تاریخ سرجان ملک، ۳۱۱
 تاریخ سیستان، ۳۶۴
 تاریخ قم، ۱-۱۵۵-۳۴۶
 تاریخ گیلان و دیلمستان، ۲۳۶-۵۹
 تاریخ نسیما، ۲۱۱
 تاریخ ویشو، ۵۳-۵۱
 تاریخ یعقوبی، ۲۷۳-۹
 تجارب السلف، ۲۹۹
 تحفة الصالحین، ۱۰۹
 تحفة حکیم مؤمن (تحفة المومنین)، ۷۹-۸۰
 ۸۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۲۴-۱۲۸
 ۱۲۹-۱۳۰-۱۳۶-۱۴۳-۱۶۱
 ۱۶۲-۱۶۴-۱۶۵-۲۰۴
 تحفة سامی، ۲۱۹
 تذکرة الخطاطین، ۳۱۵-۳۱۴
 تذکرة الشعراء، ۴۰۵
 تذکرة بینظیر، ۲۱۹
 تقویم البلدان، ۲۲۷-۸
 تلمود، ۱۱۳
 تنسوق نامه ایلخانی، ۱۱۰-۱۱۱-۱۶۴
 توراة، ۱۳۶-۲۵۰-۲۵۳-۲۶۶-۲۷۸-۲۸۰
 ۳۴۴
- جام کیخسرو، ۳۵۸
 جامع الاشیاء، ۶۵
 جامع التواریخ، ۲۳۸-۲۳۷-۲۲۵
 جامع الحکایات، ۳۵۳-۳۵۲
 جامع المفردات الادویة والاغذیة ابن بیطار، ۱۵
 ۱۶-۴۰-۴۱-۹۹-۱۰۰
- جامع المفردات غافقی، ۸۰-۱۳۵-۱۴۴
 جمهرة اللغة، ۱۵-۳۲-۲۷۱-۳۴۵
 جواهر اللغة، ۱۶-۱۷-۱۰۱
- چهارمقاله عروضی، ۳۴۲-۳۲۴
- حدائق السحر، ۳۰۳
 حدائق المعانی، ۲۱۸-۲۱۹
 حدود العالم، ۱۳-۳۵-۴۶-۶۵-۷۰-۸۸-۱۵۴-۱۵۵
 حیوة الحیوان دمیری، ۳۴۲-۸۳-۷۹
- خرده اوستا، ۳۳۷
 خسرو کوانتان وریتك، ۲-۴-۲۲-۳۳-۷۲
 ۲۰۸-۳۲۸-۳۳۳
 خطط مقریزی، ۱۰۴
- دبستان المذاهب، ۳۱۱-۳۱۲-۳۵۷-۳۵۸
 در احوال و اشعار رودکی، ۳۱۴-۳۳۰
 درخت آسوریک، ۴۴
 دساتیر - ۲۷۵-۳۱۱-۳۱۲-۳۱۳-۳۱۴
 ۳۱۷-۳۱۸-۳۱۹-۳۲۰-۳۲۱
 ۳۳۰-۳۵۳-۳۵۴-۳۵۵-۳۵۶
 ۳۵۷-۳۵۸-۳۶۸
 دیوان ادیب الممالک، ۳۱۳
 دیوان اطعمه (ابواسحق)، ۳۰-۶۱-۶۵-۶۶
 ۶۷-۱۰۹-۱۳۲-۲۹۳
 دیوان باباطاهر، ۱۲۳
 دیوان سنائی، ۱۲۵-۱۴۱-۳۵۱-۳۷۳
 دیوان عنصری، ۱۳۲
 دیوان فرخی، ۱۲۲-۱۳۲
 دیوان لغات الترك، ۲۰۷-۲۰۸-۲۳۷-۳۰۱
 ۳۰۲-۳۰۳-۳۰۸-۳۲۴
 دیوان مسعود سعد، ۱۲۲

فهرست نامه‌ها

۳۴۳ - ۳۴۹ - ۳۵۰ - ۳۵۱ -
 ۳۶۲ - ۳۶۵ - ۳۶۶ - ۳۷۳ - ۳۷۴
 شدالازار، ۸۰
 شرح اسماء المقار، ۸ - ۶۱ - ۳۳ - ۴۱ - ۵۱ - ۷۷
 ۸۰ - ۱۰۱ - ۱۱۳ - ۱۲۴ - ۱۲۶
 شرح مینا بازار، ۲۰۹، ۴۰۵
 شکند گمانیک و بیچار، ۲۸۱ - ۳۳۳
 شیرین و خسرو، ۲۲

ص

صورة الارض، ۲۳ - ۵۷ - ۷۱ - ۱۵۵ - ۳۶۴

ع

عالم آرای عباسی، ۶۰ - ۶۱
 عجایب المخلوقات، ۷۹ - ۸۳ - ۸۶ - ۱۵۶ -
 ۳۴۲ - ۳۵۲ - ۳۵۳
 عبون الاخبار فی طبقات الاطباء، ۹

غ

غرر اخبار ملوک فرس، ۲۶۵
 غیایه، ۸۰ - ۸۱ - ۱۶۴

ف

فارسنامه ابن بلخی، ۱۴ - ۵۳ - ۸۹ - ۲۴۵ -
 ۲۷۸ - ۲۷۹ - ۳۳۹
 فتوح البلدان، ۲۱۸ - ۳۴۶ - ۴۷
 فرائد الدریه، ۲۱۱
 فرازستان، ۳۵۸
 فردوس الحکمة، ۵۹ - ۷۹ - ۱۰۳ - ۱۲۶ -
 ۱۶۴

فرهنگ اوئیم، ۲۴۷

فرهنگ ایران باستان، ۱ - ۴ - ۶ - ۱۰۷ - ۱۲۶ -
 ۱۶۸ - ۲۵۶ - ۲۶۸ - ۲۸۶ -
 ۳۱۰ - ۳۱۳ - ۳۴۳ - ۳۶۱ - ۳۶۹

فرهنگ پهلویک (مناختای)، ۲۲ - ۷۲ - ۸۹ -
 ۲۴۸ - ۲۶۹ - ۳۳۳

فرهنگ جهانگیری، ۳۹ - ۴۵ - ۶۴ - ۱۲۴ -
 ۱۳۶ - ۱۵۶ - ۱۶۲ - ۲۷۱ - ۲۸۱

دیوان معزی، ۱۲۵

دیوان منتخبات شیبانی، ۳۱۳

دیوان منوچهری، ۱۲۲

ر

راحة الصدور، ۲۷

رحلة ابن بطوطة، ۸۳

روضه الصفا، ۲۷۹

ریک ودا، ۴۳

ز

زادسپرم، ۲۸۱

زردست افشار، ۲۵۸

زند (گزارش پهلوی اوستا)، ۹۴ - ۹۵ - ۳۲۵ -

۳۲۹ - ۳۳۵ - ۳۳۷ - ۳۴۵ - ۳۵۹ -

۳۶۶ -

س

سالارنامه، ۳۱۳

سامه ودا، ۴۳

السامی فی الاسامی، ۷۲ - ۸۱ - ۱۲۶ - ۱۴۴ -

۱۷۰ - ۲۰۸ - ۲۶۹ - ۳۲۸ -

سفر نامه تاورنیه، ۲۰۲

سفر نامه ناصر خسرو، ۲۸ - ۶۶ - ۱۱۸ - ۱۵۳ -

۱۵۴ - ۲۴۵ - ۲۸۰ - ۳۴۳ - ۳۴۴ -

سفینه النجات، ۴۰۷

سندیادنامه، صفحه سیزده - ۴۵ - ۴۶ -

سنگلاخ، ۳۱۵ - ۳۵۶ - ۳۶۸ -

سنی الملوك الارض والانبیاء، ۱۱۱ - ۱۱۲ -

سیرک الهندی، ۲۲۲

ش

شاپوزکان، ۳۲۰

شاهستان چهارچمن، ۳۱۱ - ۳۵۶ - ۳۵۸ -

شاهنامه، ۳۶ - ۱۲۷ - ۲۸۷ - ۲۸۸ - ۳۰۴ -

۳۰۹ - ۳۱۲ - ۳۳۴ - ۳۴۰ - ۳۴۱ -

- کتاب الاعلاق النفیسه، ۲۷۳
کتاب الفاظ ادویه، ۲۱۱
کتاب الفلاحة، ۸۶-۱۵۷
کتاب المزهر فی علوم اللغة وانواعها، ۲۸۶
کتاب المفردات الفاظ قرآن، ۲۷۱
کتاب سسرود، عشر مقالات، ۲۲۲
کشف الظنون، ۱۵
کلیات صائب، ۲۱۰
کلیله و دمنه، ۴۳
کتابها، ۳۲۹
گرشاسپنامه، ۲۸۷-۲۸۸-۳۴۲-۳۶۶-۳۶۷

ت

ل

- لباب الالباب عوفی، ۱۲۲۰-۲۴۷-۳۰۳
لغات شاهنامه عبد القادر بغدادی، ۳۲۸-۳۳۶
۳۷۳-۳۷۴
لغتنامه اسدی طوسی، ۲۳-۳۹-۹۶-۱۲۳-۱۲۵
۱۳۲-۱۳۳-۱۵۶-۱۶۲-۲۷۲
-۳۲۴-۳۱۳-۳۰۷-۲۸۸-۲۸۷-
۳۴۷-۳۴۱-۳۴۹-۳۳۶-۳۲۸
۳۷۱-۳۶۰-۳۵۹-۳۵۱-۳۴۸-
لغتنامه دهخدا، ۹-۱۶۸-۱۱۰-۲۴۷-۲۸۷
۳۵۰

م

- المآثر والآثار، ۲۹-۶۴-۱۲۱-۱۳۹-۱۶۰
۱۶۸-۱۷۱-۱۷۶-۱۷۷-۱۸۰
۱۸۱-۱۸۶-۱۹۳-۲۰۲-۲۳۰
مجمع الفرس، ۶۷
مجموع التواریخ، ۲۷۳-۲۷۹-۳۴۷-۳۵۰-
منخزن الادویه، ۴۰-۶۰-۸۰-۸۱-۸۳-
۱۲۸-۱۳۰-۱۳۶-۱۴۳-۱۶۲
-۱۶۴-۲۸۹

- ۲۸۸-۲۹۴-۲۹۸-۳۲۴-
۳۲۹-۳۴۲-۳۴۴-۳۴۸-۳۷۱
فرهنگ رشیدی، ۴۵-۱۲۴-۱۵۶-۱۶۲-
-۲۸۹-۲۹۵-۳۲۴-۳۴۱-
۳۵۹-۳۷۲-۳۷۳
فرهنگ سروری، ۶۷-۱۶۲-۱۷۰-۲۸۹-
۳۳۱-۳۵۱-۳۶۰-۳۶۶-۳۷۲
فرهنگ فولرس، ۶۹-۲۰۹-۳۷۳-
فقه اللغة، ۲۷۱
الفهرست، ۲۲۲

ق

- قانون ابن سینا، ۷-۴۰-۴۱-۷۹-۸۰-۸۶-
-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۷-۱۲۴-
۱۲۴-۱۶۳-۱۴۳-۱۶۴

ک

- کارنارمک ارتخشیر پساپکان، ۱-۲۷۲-۲۸۱-
۳۰۶
کتاب الابنیه عن حقایق الادویه، ۱۴-۳۰-۴۰-
۴۵-۷۷-۱۰۹-۱۶۱
کتاب الاشجار والعقابر، ۹
کتاب البخله، ۵۷-۵۸
کتاب البلدان، ۱۱۰-۱۵۴-۱۵۵-۳۳۵-
۳۴۷
کتاب الجماهر فی معرفة الجواهر، ۴۲-۷۸-
۱۱۰-۱۱۳
کتاب الحشائش، ۹
کتاب الصراحة، ۱۶
کتاب الصيدنه (الصيدله)، ۱۵-۱۰۸-۱۱۵-
۱۱۸-۱۴۳
کتاب الطب المنصوری، ۳۴-۴۱-۲۷۰-
کتاب الطبیخ، ۶۱

فهرست نامه‌ها

نزهة القلوب ، ۸-۲۳-۳۲-۳۴-۴۸-۵۹ -

۶۶ - ۱۱۰-۱۳۷-۲۴۸-۳۳۴ -

۳۳۵-۳۴۲-۳۵۲-۳۵۳-۳۶۴

نشریه دانشکده ادبیات تبریز (سال چهارم)

۳۱۵-۳۳۸-۳۳۹

نصاب الصبیان ، ۷۱-۲۶۵-۳۱۷

نوروزنامه خيام ۳۳۴

و

وجه دین ، ۳۴۴

ودا ، ۴۳-۱۳۶-۲۵۰-۲۸۲

ورجاوند بنیاد ، ۳۱۵-۳۱۶

وصاف الحضرة ، ۲۳۸-۲۳۹-۲۴۱

۲۹۳

ونديداد ، ۷۴-۷۴-۹۳-۹۵-۳۱۷-۳۳۷ -

ویس ورامین ، ۷۷-۹۶-۱۰۷-۱۲۲-۱۶۸

۲۷۴ - ۲۸۷ - ۳۴۰ - ۱۶۲ -

۳۶۵-۳۶۶-۳۶۷

ه

هشت چمن ، ۶۵

ی

یجور ودا ، ۴۳

یسنا ، ۴۳-۳۲۹-۳۳۲-۳۳۸-۳۴۳-۲۶۳

۳۶۶

یشتها ، ۲۶-۳۳۴-۳۴۳

مروج الذهب ، ۲۹۸-۲۹۹

المسالک والممالک ابن خردادبه ، ۳۴۷ .

المسالک والممالک اصطخری ، ۲۷-۵۷-۷۱-۸۸

۳۳۵-۳۳۷-۳۴۲-۳۵۲-۳۶۴

مفاتیح العلوم ، ۷-۱۰۹-۱۲۶-۱۲۷-۲۶۴

۲۶۸-۲۷۰

مفید العلوم و مفید الهموم ، ۳۳-۳۴-۱۵-۴۴

۸۰-۱۰۱-۱۰۱-۱۱۶-۱۵۱-۲۷۰

معجم البلدان ۲۴-۵۸-۱۱۰-۱۱۹-۱۴۷

معجمیات عربیه السامیه ، ۲۲۹-۱۱۱

المعرب جو الیقینی ، ۳۲-۴۷-۲۶۴-۲۶۸-۳۷۱

۳۳۱-۳۴۵

مقدمه الادب ، ۳۰-۷۲-۱۲۶-۱۳۱-۱۴۴ -

۲۲۹ ۲۶۸ ۳۲۸ ۱۴۵

مکاتبات رشیدی ، ۲۲۶

منتخب جامع المفردات ، ۱۰۲

منتخب جوامع الحكایات عوفی ، ۳۴۹

منتهى الارب ، ۱۶-۷۲-۸۳-۱۱۵-۱۲۵ -

۱۳۶ - ۱۴۳ - ۱۴۴ - ۱۷۰ -

۲۶۳-۲۶۹-۳۴۵

المنجد- ۲۱۱

مینو خرد ، ۳۶۲-۳۶۵

ن

ناسخ التواریخ ، ۱۳۲

فهرست جایها

آ

آتن ۸

آذربایجان، ۶، ۶۴، ۷۳، ۷۴، ۱۴۲، ۱۸۰،
۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۸، ۲۱۱، ۲۱۸، ۲۳۹،
۳۰۲، ۲۶۳

آستارا ۷۲

آسیا ۱۹، ۲۹، ۳۱، ۳۲، ۴۹، ۵۳، ۵۵، ۹۰،
۱۲۹، ۱۳۱، ۱۳۷

آسیای کوچک ۲۸، ۱۱۶، ۱۱۸

آسیای غربی ۵۲

آسیای مرکزی ۲۵۲

آشور ۲، ۳۰، ۳۱، ۵۳، ۷۷، ۱۳۶، ۱۴۴، ۱۵۸،
۲۶۵، ۲۷۶

آمل ۶۱، ۶۶، ۷۰

الف

آنازونی، ۴۰

اتریش ۵۵-۱۷۴-۱۷۵

اخلاط ۲۴۵

ادره، ۱۳۰

ارژانتین، ۱۲، ۱۹۳

ارمنستان، ۵-۷-۹۰-۱۱۰-۲۴۵-۳۰۶

اروپا، ۱۹-۲۷-۲۸-۲۹-۳۱-۳۲-۴۷-۵۴-
۵۵-۶۸-۹۰-۱۰۱-۱۰۸-۱۱۶-۱۲۱

۱۳۰-۱۳۱-۱۳۴-۱۳۶-۱۳۷-۱۳۹

۱۴۰-۱۴۴-۱۶۹-۱۷۱-۱۷۶-۱۸۳

۱۸۶-۱۸۸-۱۹۲-۱۹۶-۱۹۸-۲۰۲

۲۰۷-۲۱۲-۲۱۸-۲۲۰-۲۲۸

اسپانیا، ۲-۱۶-۱۸-۲۸-۵۵-۸۵-۸۶

۸۹-۱۰۰-۱۰۸-۱۳۷-۱۳۹-۱۶۶-۱۶۹

۱۷۱-۱۷۷-۱۸۰-۱۸۴-۱۸۶-۱۹۰-۱۹۱

۱۹۵-۱۹۶-۱۹۹-۲۰۶-۲۱۶-۲۲۸-

۲۳۴

استانبول، ۴۶-۶۰-۲۰۷-۳۰۱-۳۱۳-۳۱۴

استرالیا، ۴۰-۵۵-۱۸۳-۱۸۷-۲۲۱-۳۲۸-

اسکندریه، ۱۱۸-۱۲۱

اسیوط، ۱۱۸

اشبیلیه، ۸۶-۱۹۵

اصفهان، ۱۰۶-۱۲۹-۲۰۰-۲۰۱-۲۰۳-

۲۱۰-۲۱۸-۲۳۵-۳۳۵-۳۵۰

افریقا، ۷-۱۹-۲۷-۲۸-۲۹-۳۱-۳۲-۴۰-

۵۲-۵۵-۸۶-۱۰۰-۱۰۶-۱۰۷-۱۵۳-۱۵۶-

۱۵۷-۱۸۳-۱۸۸-۲۲۱-۲۲۸

افغانستان، ۴۴-۴۶-۷۴-۹۴-۱۰۱-۱۰۶-

۱۴۳-۲۰۹-۲۱۰-۲۲۷-۲۳۱

اقریطس، ۱۶۶

اقیانوس هند، ۴۲

اکد، ۴۳-۲۶۶

اکوادور ۱۷۳-۱۸۶-۱۸۸

الجزیره، ۱۸-۱۰۴-۲۰۶

آلمان، ۳۲-۴۷-۸۵-۹۳-۱۳۰-۱۳۷-

۱۲۴-۱۷۵-۱۸۰-۱۹۵-۱۹۶-۲۷۲-

۲۸۸

الموریا، ۶۵

امریکا، ۲-۱۲-۲۸-۲۹-۳۲-۵۵-۶۸-

۸۵-۹۱-۱۰۰-۱۱۹-۱۲۱-۱۳۵-۱۳۶-

۱۳۸-۱۳۹-۱۴۰-۱۴۴-۱۵۷-۱۵۸-

۱۶۶-۱۶۷-۱۷۱-۱۷۸-۱۸۱-۱۸۴-۱۹۲-

۱۹۳-۱۹۵-۲۰۵-۲۰۶-۲۰۷-۲۱۶-۲۱۷-

۲۱۸-۲۲۰-۲۲۱-۲۲۸-۲۳۴

بلغارستان ، ۱۷۲
 بلوچستان ، ۸-۱۰۶
 بولیویا ، ۱۸۶-۱۸۷
 بندرعباس ، ۸۹-۱۰۶-۱۹۹
 بنگالہ ، ۱۹-۶۵-۸۹-۱۲۰-۲۲۷
 بیت المقدس ، ۲۸۰
 بیروت ، ۱۸۲
 بیزانس ، ۲۴-۲۵-۱۲۷-۲۷۴
 بیستون ، ۷۷

پ

پاتلی پوترہ ، ۲۰-۵۶
 پاتنہ ، ۲۰-۲۱-۳۱۰
 پارتیا ، ۵۳
 پارس ، ۵-۶-۷-۱۳-۴۴-۴۶-۶۴-۷۶-۸۸
 ۱۱۲-۲۶۲-۲۶۵
 پاریس ، ۱۷۲-۱۹۵-۲۲۰-۲۳۶-۲۴۵
 پامیر ، ۴۶
 برتغال ، ۵۵-۸۲-۸۴-۸۵-۹۰-۱۳۷-
 ۱۶۶-۱۸۰-۱۹۵-۱۹۶-۲۲۷-۲۲۸
 پرو ، ۱۶۰-۱۷۹-۱۸۶-۱۸۷-۱۸۸-۲۱۶
 ۲۲۱
 پرو و انس ، ۲
 پکن ، ۳۸
 پلس ، ۱۹۱
 پنتوس ، ۱۱۱
 پنجاب ، ۴۲-۶۵-۸۳-۱۵۴
 پیشاور ، ۲۰۹
 پیلی ہیٹ ، ۶۵

ت

تابا کو (جزیرہ) ، ۲۱۸
 تاریم ، ۱۳
 تاشکند ، ۵۴
 تبت ، ۱۰۵-۱۳۷-۲۳۷-۲۳۹-۲۹۶-۲۹۷-
 ۳۰۱
 تبریز ، ۱۹۶-۲۰۳-۲۱۰-۲۲۵-۲۳۵-۲۳۶
 ۲۴۰-۳۱۵

امریکای شمالی ، ۵۵
 اموی ، ۲۱۳
 انٹورپ ، ۱۷۹
 انتیل ، ۲۹-۱۳۷-۱۹۱-۲۱۸-۲۲۱
 اندلس ، ۱۶-۸۶-۸۸-۱۰۰
 انسی ، ۱۳
 انگلستان ، ۲-۳-۳۲-۴۷-۱۲۱-۱۴۰-
 ۱۷۳-۱۸۰-۲۹۶-۲۰۰-۲۰۱-۲۱۷-
 ۲۳۰
 اوج بکار ، ۲۱۱
 اورشلیم ، ۹۹-۲۵۳-۲۶۶
 اورگنج (جرجانیہ) ، ۲۹۱
 اوکراین ، ۱۷۲
 اولوغ طاق ، ۲۳۷
 اہواز ، ۲۶-۵۷-۵۸
 ایتالیا ، ۳-۱۰-۲۸-۳۲-۳۹-۴۴-۴۷-۵۵-
 ۶۸-۸۵-۱۳۷-۱۴۲-۱۵۳-۱۷۳-۱۷۷-
 ۱۷۹-۱۹۶-۱۹۹-۲۲۸-۲۲۹-۲۵۴
 ایرلند ، ۱۷۵

ب

بابل ، ۳-۴-۶-۱۴-۳۰-۳۹-۴۸-۵۲-۵۳-
 ۹۹-۱۳۸-۱۴۴-۱۵۸-۱۶۶-۲۰۱-۲۵۳-
 ۲۵۵-۲۶۴-۲۶۵-۳۲۰
 باناویا ، ۸۹-۲۲۸
 بارباد ، ۲۹
 بالکان ، ۵۵
 برزیل ، ۲۹-۱۸۲-۱۹۳-۲۱۴-۲۱۶-
 ۲۲۱
 برہمہ ، ۹۰
 بریتانیا ، ۱۲۰
 بصرہ ، ۵۷-۵۸-۷۷
 بقوبا ، ۲۲۶
 بغداد ، ۲۴-۲۵-۶۱-۱۲۹-۲۰۱-۲۰۶-
 ۲۱۱-۲۶۹-۲۷۳-۳۰۲
 بلخ ، ۷-۱۱-۱۳-۹۸-۹۸-۲۵۰
 بلژیک ، ۱۷۵-۱۷۹

۲۵۱-۲۴۴-۲۴۳-۲۴۱-۲۳۱-۲۲۸-۲۲۷	تخارستان ، ۱۱
۳۰۳-۲۹۷-۲۹۶-۲۸۷	تخت جمشید ، ۷۷-۲۶۰-۲۶۱-۲۶۲-۳۰۳
ح	تراس ، ۹۷
حیثیه ، ۱-۴-۵۰-۱۵۳-۱۵۴	ترکستان ، ۱۰-۱۲۱-۱۳۱-۲۰۶-۲۱۸-
حجاز ، ۲۶۹	۲۹۷-۲۹۶
حجه کور ، ۳۱۱	ترکیه ، ۸۷-۱۰۶-۱۱۶-۱۲۱-۱۳۱-۱۳۷-
حلب ، ۲۱۱	۱۹۶-۲۰۲-۲۰۸-۲۰۹-۲۱۰-۲۱۱-۲۱۸-
حله ، ۲۲۶	۳۶۸-۳۱۵
حیدرآباد دکن ، ۴۲-۱۱۰-۳۱۲	تفت ، ۱۰۲
حیره ، ۱۲۷	تفلیس ، ۲۳۵
خ	تمولوس (کوه) ، ۲۵۴
خان بالیغ ، ۱۴۱-۲۴۲	تنکابن ، ۱۴۳
خانقین ، ۱۲۷	توران ، ۲۲۵
خنا ، ۲۸۷-۲۸۹-۲۹۴	تونس ، ۳۴-۱۰۴-۱۰۶-۲۲۸-
ختن ، ۵۴	تیسفون ، ۲۴-۵۲-۱۲۷-۲۶۹-۳۷۲-
خراسان ، ۸-۵۷-۶۴-۱۲۵-۱۳۰-۱۳۲-۱۸۱-	ث
۲۳۱-۲۳۹-۲۴۸-۲۷۲	تیبه ، ۱۱۷
خلیج فارس ، ۲۳-۵۴-۱۹۸-۲۱۹-۲۳۳-۳۶۸-	ج
خلیج هودسن ، ۳۵۲	جامبیکا ، ۱۹۴
خوار ، ۶	جاوه ، ۵۶-۶۲-۸۹-۱۲۰-۱۸۳-۱۸۷-
خوارزم ، ۲۹۱	۱۸۹-۲۲۷-۲۲۹-۲۳۰
خورنق ، ۱۲۸	جبل الطارق ، ۸۸
خوزستان ، ۲۲-۲۳-۲۹-۴۸-۴۹-۵۸-	جزایر ، ۲۲۸
۶۲-۶۴-۷۰-۲۲۳	جلولا ، ۲۵
د	جندی شاپور ، ۲۲-۲۳
دجله ، ۱۴-۴۸-۵۱-۵۲	چ
درادون ، ۶۴	چک ، ۱۷۵
دریای خزر ، ۲۲-۱۳۰-۱۸۲	چنگان ، ۱۰
دریای سرخ ، ۵۴	چهار محال ، ۱۳۵
دستکوه ، ۳۵	چیچست ، ۲۶
دستگرد ، ۲۴-۲۶	چین ، ۵-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۹-۲۰-۲۶-
دکن ، ۸۷	۲۷-۳۶-۳۷-۳۹-۴۲-۴۷-۵۰-۵۱-۵۲-
دمشق ، ۵-۲۱-۶۵-۱۰۰-۲۲۷	۵۳-۵۴-۶۸-۸۴-۸۵-۸۷-۹۰-۹۱-
دهلی ، ۱۵-۱۱۸	۱۱۵-۱۱۶-۱۱۹-۱۲۰-۱۳۶-۱۳۷-
دیار بکر ، ۲۳۹	۱۸۳-۲۱۳-۲۱۴-۲۲۳-۲۲۴-۲۲۵-۲۲۶-

مکستان (نگاه کنید بمستان)	دیاله ، ۲۴
سلاهور ، ۲۷۲	دیلم ، ۵۷
سنان ، ۴۴-۳۰-۵	دیلمان ، ۵۷-۴۶
سنتودمینگو ، ۱۹۴	دینور ، ۷۸-۷۷
سند ، ۲۳۵-۶۵-۴۹-۴۷	
سن سالوادر ، ۱۹۵-۱۹۱	ر
سندج ، ۲۰۸	رستم آباد ، ۷۱
سوند ، ۱۷۵	رشت ، ۷۱-۶۴
سوریه ۱۹-۲۴-۲۶-۲۷-۲۸-۳۷-۸۷-۱۰۱	رم ، ۲۷۶-۲۰۰-۱۲۷-۱۱۸-۸
۱۲۶-۱۸۰-۱۸۲-۱۹۹-۲۰۸-۲۱۱	رودبار ، ۷۱-۶۴
۲۲۸	رودبارکتولوس ، ۲۵۴
سوریه سفلی ۳۶۸-۱۰۶-۴۸	رودنیل ، ۵۴
سوماترا ۱۸۶-۵۶	رود هالیس ، ۲۵۵-۲۵۳
سویس ۱۷۴-۲۰	رود یانگنه کیانک ، ۳۶
سیام ، ۲۳۰-۵۶-۵۲	روسیه ، ۱۷۱-۱۷۲-۱۹۷-۲۰۰-۲۰۲
سی آن نو ، ۱۰	۲۰۷-۲۳۰-۲۳۱
سبیریه ، ۲۲۱	روم ، ۲۵-۲۶-۳۱-۵۴-۵۶-۶۸-۹۰
سیخون ، ۱۳	۲۲۵-۲۵۲
سیرناتیک ، ۷	رومانی ، ۱۴۲-۱۷۲
سیستان ۷-۸-۳۵-۲۷۶-۳۳۵-۳۴۳	رها ، ۲۱۱
سیسیل ، ۲۵۴-۴۸	ری ، ۳۴-۳۷۵
سیلان (سراندیب) ۵۶-۱۸۷-۱۸۹-۲۲۵	ز
ش	زابلستان ، ۱۶۲
شام ۲۳۳-۲۲۵-۱۶۴	ژ
شانی ، ۱۰	ژان ، ۳۶-۳۷-۵۵-۱۱۹-۱۲۰-۲۱۳
شیانکاره ، ۸۹	۲۲۵-۲۳۰
شروان ، ۲۹۱	س
شماخی ۲۰۲-۲۰۱-۲۰۰	ساباط ، ۱۲۷
شتریه ۸۹-۸۸	ساتسومه ، ۲۱۳
شوش ۳۲۰-۲۸۴-۲۶۶-۲۵۸-۷۰-۵۸	سارد ، ۲۵۳-۲۵۴-۲۵۶
شوستر ۲۹	ساری ، ۷۱
شهربان ۲۲۶-۲۵	سامسوم ، ۲۰۲
شیراز ، ۲۱۹-۲۱۸-۲۰۳-۸۱-۶۱-۴۶	سجستان (نگاه کنید بمستان)
۲۳۹-۲۳۵	سردره ، ۶
	سغد ، ۱۱-۱۳-۳۴

شومر ۲۶۶

شیلی ۲۳۰

نیوم ۲۲۸

ق

قادسیه ۳۴۱-۲۵

قاهره ۱۲-۱۰۱-۱۰۳-۱۰۹-۱۲۸-۱۳۳

۱۴۴-۲۰۵-۲۶۴

قالیقل ۱۱۰

قبرس ۱۶۳-۱۶۵

قزوین ۶۴-۲۰۲-۳۳۵

قسطنطنیه ۲۵-۶۸-۱۰۳-۱۳۰-۱۳۱-

۱۳۳-۱۹۶-۱۹۹-۳۰۶

قصدار ۳۴

قصر شیرین ۲۵

قم ۱-۱۵۵

ک

کابل ۴۲-۳۳۲

کارناتک ۶۵

کارولینا ۵۵

کاشغر ۱۱-۵۴

کالیفرنیا ۱۶۹-۲۲۸

کامفیروز ۵۲

کاتون ۸۵-۲۱۴-۲۲۴-۲۲۶

کانسو ۱۱

کردستان ۲۰۱

کرمان ۸-۲۳-۳۵-۶۷-۷۰-۷۴-۸۱-

۱۵۵-۲۳۹-۲۶۰-۲۷۶

کره ۵۵-۲۲۵

کریب ۲۰۶-۲۰۷

کریه ۱۳۰

کسپین ۶

کشپیر ۲۲۵

کلده ۵۱-۵۳-۲۶۶

کلیکته ۱۶-۶۳-۹۶-۱۰۷-۱۶۸-۲۲۵-

۲۴۵

کلومبیا ۱۷۳

کبوج ۲۷

ص

صنگان ۷۰

صعیدالاعلی ۱۱۸

ط

طبرستان ۵۷-۵۸-۵۹-۶۴-۷۰

طرابلس ۲۸-۲۲۸

طرابوزان ۳۰۶

طرازک ۲۳۰

طنجه ۸۳-۸۸-۲۲۶

طوس ۳۶

ظ

ظفار ۱۵۴

ع

عراق ۲۷-۳۰-۵۲-۵۳-۵۷-۶۸-۱۰۲

۱۰۶-۱۹۹-۲۰۸-۲۳۱-۲۳۷-۲۳۹

عربستان ۲۱-۵۲-۱۰۶-۲۱۰-۲۳۴

عسکر مکرم ۲۳

عمان ۸۳

عیلام ۲۲

غ

غزنین (غزنه) ۱-۷۱

ف

فارس ۱۴-۶۷-۷۰-۱۸۱

فرات ۴۷-۴۹

فرغانه ۱۰۰-۱۲-۱۳-۵۳-۲۹۰

فرمز ۱۱۹

فریومند ۳۳

فسا ۷۰-۷۱

فلسطین ۲۴-۲۶-۲۷-۶۸-۱۰۱-۱۰۶-

۱۲۶-۱۹۹-۲۲۸-۲۶۶-۲۸۰

فلوریادا ۵۵-۲۲۸

فلیپین ۵۶-۶۲-۲۱۳-۲۲۵

فینیقیه ۳۹-۱۲۶-۲۶۶

مادا کاسکار ، ۲۲۱-۸۶-۵۶-۵۵
 مازندران ، ۲۲-۲۹-۵۱-۶۴-۶۸-۷۱-
 ۳۴۸-۲۷۶
 مالابار ، ۲۲۹
 مالایا ، ۸۹
 مالتا ، ۲۲۷
 مالقه ، ۱۰۰
 ماهان ، ۲۶۰
 مجارستان ، ۵۵
 مدرس ، ۲۹۹-۵۶
 مدیترانه ، ۶۸-۷۸-۳۰
 مراکش ، ۲۲۸-۱۰۶-۱۰۴-۸۸-۸۳
 مسینا ، ۲۲۹-۴۴
 مشهد ، ۲۳۵
 مصر ، ۷-۱۵-۲۴-۲۶-۲۷-۳۲-۴۹-
 ۱۰۶-۱۰۴-۱۰۰-۸۷-۷۰-۶۶-۵۴
 ۱۱۷-۱۱۸-۱۳۳-۱۳۶-۱۳۹-۱۹۶-
 ۱۹۹-۲۰۱-۲۲۳-۲۲۵-۲۲۸
 مکران ، ۳۴-۸-۷
 مکریک ، ۲۱۶-۱۸۰-۱۸۰-۱۶۸-۱۳۷-
 ۲۵۱-۲۲۱
 مکزیکو ، ۱۷۹-۱۶۹
 مکه ، ۱۱۶
 مگده ، ۲۷-۲۰
 مندلیجین ، ۲۲۶
 موزامبیک ، ۸۹-۸۸-۸۶
 موصل ، ۲۳۹-۶۱
 میافارقین ، ۲۳۹
 میسی سیپی ، ۵۵
 میلنوس ، ۲۵۵

ن

ناپل ، ۱۹۹-۱۹۲
 نال ، ۲۲۵

کنعان ۲۵۲
 کوبا ۲۸-۱۳۶-۱۳۷-۱۹۱-۱۹۴-۱۹۵
 کوشنشین ۶۱
 کوفه ۱۲۸
 کیلیکیا ۲۵۵
 کوا ۲۰۵
 گرجستان ۲۰۰
 گرگان ۲۲-۷۰-۷۱-۳۲۰
 کلخیز ۲۰۸
 کمبرون ۱۹۹
 کنجک ۲۶
 کند شاپور ۲۲
 کیلان ۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۲-۶۳-۶۴-
 ۶۸-۷۱-۷۲-۷۴-۸۷-۹۸-۱۰۰-۱۴۲
 ۱۸۲-۲۰۲-۲۰۷-۲۰۸-۲۱۸-۲۲۵-۲۲۶
 ۲۲۸-۲۷۴-۲۹۴

ص

ل

لار ، ۲۱۹
 لبنان ، ۲۲۹
 لرستان ، ۳۲۰-۶۴
 لندن ، ۳۳-۱۸۹-۲۳۷-۲۶۲-۳۰۱
 لنین گراد ، ۲۶۰-۲۷۲
 لوئیزیان ، ۵۵
 لوییه ، ۷
 لوزرنو ، ۲
 لوینگک ، ۱۰
 لهستان ، ۱۷۵
 لیبون ، ۷۵-۱۶۵
 لیدیا ، ۲۵۳-۲۵۴-۲۵۵-۲۵۶-۲۶۷

م

ماد (ماء) ، ۳-۴-۵-۶-۷-۱۳-۷۵-۸۶
 .....

۴۷-۵۱-۵۲-۵۴-۵۵-۵۶-۶۰-۶۴-
 ۸۱-۸۳-۸۶-۸۹-۹۱-۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶-
 ۱۱۲-۱۱۶-۱۲۰-۱۲۱-۱۲۸-۱۳۱-
 ۱۵۷-۱۷۱-۱۷۶-۱۸۳-۱۸۷-۱۹۶-
 ۱۹۹-۲۰۲-۲۰۵-۲۰۸-۲۰۹-۲۱۰-
 ۲۱۹-۲۲۲-۲۲۵-۲۳۰-۲۳۱-۲۷۲-
 ۲۸۲-۲۸۹-۲۹۴-۲۹۷-۲۹۹-۳۰۰-

۳۰۳-۳۴۶-۳۵۸

هندوچین ، ۲۷-۵۶-۹۰-۱۵۷-۱۸۵

هنس راج ، ۶۴

هنك كنك ، ۱۲۰

هونان ، ۱۰

هیمالایا ، ۹۱

ی

یافا ، ۲۲۸

یزد ، ۱-۸-۸۱-۱۰۲-۱۸۱

یمن ، ۱۵۴

یوبی ، ۶۵

یوگسلاوی ، ۲۷۴

یونیه ، ۲۵۴-۲۵۶

یونان ، ۴-۷-۱۱-۲۶-۳۸-۳۹-۴۷-۴۸-

۴۹-۵۰-۵۴-۵۶-۹۰-۱۰۶-۱۳۶-

۱۷۴

نحف ، ۹-۱۵۵-۲۷۲

نروژ ، ۱۷۵

نسا ، ۶

نطنز ، ۴۴

نوبه ، ۱۵۴

نهارند ، ۲۶-۷۷-۷۸-۱۵۵

نیشابور ، ۲۳-۲۳۵

و

واتلینگک ، ۱۹۱

ورتبرک ، ۱۹۶

وزو (کوه) ، ۷-۵۴

ولادلید ، ۱۹۱

ونیز ، ۲۹-۱۷۳-۱۴۱

ویرجینیا ، ۲۱۸

وینه ، ۱۳۰-۱۳۱

ه

هامبورگ ، ۱۸۷

هایتی ، ۱۳۹-۱۷۷-۱۹۵-۲۰۶

هرمز (بندر) ، ۱۵۵-۱۸۹

هل اشتاین ، ۳۰۰

هلند ، ۱۳۰-۱۷۹-۱۸۹-۱۹۶-۲۲۹

همدان ، ۳۴۶-۳۴۷

هند (هندوستان) ، ۵-۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-

۳۲-۳۷-۳۸-۴۰-۴۲-۴۴-۴۵-

فهرست گسان

در این فهرست فقط نام کسانی که مراجعه با آنها سودی دارد، آورده شده است.

ابن الندیم ۳۲۲	آ
ابن واند (ابوالطرف) ۴۰-۴۱-۱۵۰	آتنوس Athenaeos ۵۶۰۲۱
ابن یزید ۲۴۴-۴۰۶	آذرکیوان ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۲۲-۳۵۷-۳۵۸
ابواسحاق ۲۹۳ نگاه کنید بسحاق	آغاچی ۳۵۹
ابوبکر ۶۱	الف
ابوالحسن علی بن سهل بن الطبری ۵۸-۵۹-	ابراهیم ۲۵۲
۷۹	ابراهیم (شاه) ۲۳۵
ابوحنیفه دینوری ۱۵-۱۱۵	ابرقوهی (مولانا محمد) ۲۲۵
ابوریحان بیرونی ۷۸-۱۱۰	ابن اسفندیار ۵۹
ابوعمران موسی بن عبدالله الاسرائیلی ۷۷	ابن ابی اصیبه ۹
نگاه کنید به ابن میمون	ابن البلغی ۱۴
ابوالفدا ۷-۲۲۷	ابن بیطاره ۱۵-۷۷-۹۹-۱۰۰-۱۵۰
ابوالفرج اصفهانی ۵۸-۱۲۹-۳۰۷	ابن بطوطه ۱۵۴-۲۲۸-۲۴۱-۲۴۳-۴۰۳
ابوالفرج رونی ۴۰۸	ابن جلجل ۹
ابوالفوارس قناووزی ۴۵	ابن الحشاء ۳۴-۴۱-۱۰۱
ابو منصور هروی ۱۴-۳۰-۱۰۹-۱۵۰	ابن حوقل ۲۲-۲۳-۵۷-۷۰
احمدشاه قاجار ۳۲۷	ابن خردادبه ۳۹۷
احمدخان (سلطان) ۱۹۶	ابن رسته ۲۷۳-۳۹۶
احمد بن اسمعیل بن احمد بن احمد ۳۴	ابن درید ۱۵-۳۲
اخارد Achard ۳۰	ابن سینا، صدمه ۷-۴۰-۹۹
اخیکتی ۲۹۰	ابن العبری (ابوالفرج غریغوریوس) ۴۱
ابولون ۲۶۷	ابن العوام اشبیلی ۱۵۰
ادنی Adoni ۱۲۶	ابن الفقیه ۱۱۰
ادیب الممالک فراغانی ۳۹۳	ابن قتیبه ۱۲۷
ادریسی ۴۱	ابن میمون قرطبی ۱۰۱-۱۵۰

- اردشیر بابکان ۱-۲۷۲-۲۷۳
 اردشیر اول (ہخامنشی) ۲۶۷
 اردشیر دوم ۲۰
 اردوان دوم ۱۰-۱۱
 ارتیس ۲۶۷
 ارسطاطالیسی ۵-۸-۶۹
 اریستوفانس ۵
 اریستوبولس ۴۷
 اربانس Arrianos ۲۰-۲۱-۴۸
 ارغون خان ۳۳۸
 ارینیس Arzenis ۲۵۶
 اریاندس Aryandes ۲۵۹
 ازیوس Eusebius ۲۱
 استرابو ۶-۷-۱۷-۲۰-۲۱-۴۸-۱۵۱-
 ۱۵۲-۳۳۸
 اسدی طوسی ۲۸۸
 اسکندر ۵-۷-۲۰-۴۷-۴۸-۴۹-۵۴-
 ۲۵۸-۲۶۷
 اسکندر بیک ترکمان ۶۰-۶۱
 استیفان ۳۴۴
 اسحاق بن عمران ۹۹
 اسحاق بن سلیمان (الاسرائیلی) ۱۰۰
 اسمعیل (شاه صفوی) ۲۱۹-۲۳۳
 اشیل Eshyle ۲۵۱
 اشوکا Ashoka ۲۰
 اصطغری ۷-۸-۲۳-۵۷-۷۱
 احطغان ابن بسیل ۹
 اصمی ۱۵-۳۳
 اعتماد الدولہ (صدر اعظم شاہ صفی) ۲۰۳
 افتخار (سید عبدالوہاب) ۲۱۹
 افرودیثہ ۱۶۷
 افراسیاب ۱۲۷
 اقلیدس ۱۰۸
 اکبر شاہ ہندی ۲۰۵-۲۷۵-۳۱۰-۳۲۰-
 ۳۵۷
 ابو کرک ۱۹۸-۲۳۳
 ائاریوس Olearius ۱۹۶-۲۰۰
 الیزابت ۲۱۷
 الیاتس Alyattes ۲۵۵-۲۵۶
 امامی ہروی ۲۹۱
 امنس Eumenes ۴۸
 امیرییک وزیر ۱۶
 انفیلوخس ۷-۸
 انتیگنس Antigonos ۴۸
 انوشیروان ۵۰-۵۱
 اندراد (Peres De) Andrade ۸۴
 اندروماخس ۱۰۸
 اوربن Urbin (پاپ) ۱۹۶
 اونسیکریٹس Onesikritos ۲۰
 اولجا تیو ۲۲۵
 ایزابلا Isabella ۱۳۷
 ایشٹار ۲۶۵-۲۶۷
 ایشٹو ویکو (استیاج) ۲۵۵
 ایشیگورو (Ishiguro Baron) ۱۲۰
 ایاس بن قبیصۃ الطائی ۱۲۷
 ایلخانان ۱۱۱
 ایلمش (ابو الفتح) ۱۵
 اہلی شبرازی ۲۱۸-۲۱۹
ب
 باقر کاشی ۲۰۹-۲۱۹
 برہان نظام شاہ ۴۰۵
 بسحاق ۴۶-۵۹-۶۶-۷۷-۱۰۳
 نگاہ کنید بابو اسحاق
 بطلمیوس ۵۴

ت

- تالس Thales ۲۵۵
 تانگک Tang ۴۰۴-۲۷
 تاورنیه Tavernier ۲۳۰-۲۰۲
 تای تسونگک T'ai Tsung ۲۷
 تلبوت Talbot ۱۸۸
 توکیدیدس Thukydydides ۲۶۸
 تولوی خان ۲۳۷
 تولی ۱۴۱
 توماس ۲۹۹
 تئوفانس Theophanes ۲۵
 تئوفراستوس Theophrastos ۸-۴۹-
 ۱۶۴
 تیمورقاآن ۲۴۳

ث

ثعالی ۲۶۵

ج

- جاحظ ۵۷
 جالینوس ۱۵۰-۹۹-۷۹-۷۸-۵۴-۲۱-۹
 جاماسب ۲۷۷
 جامی ۲۹۳
 جاکب Jacob ۲۱۷
 جاکسن ۲۶۰
 جلال‌الدین مولوی ۱۹۱
 جمال‌الدین حسین ۱۴۶
 جمشید ۲۷۸-۷۳
 جهانگیر شاه ۳۵۷-۲۰
 جوالیقی ۳۴-۳۲
 جورجی صبحی بک ۴۱

چ

- چهار بخت (صهار بخت) ۲۰
 چانگ کی یں Tchang-Kian ۱۱-۱۲-
 ۵۳-۱۳
 چندره گوپته Candragupta ۲۰-۵۶

بقراط ۱۰۷-۲۰۴

بنی لخم ۱۲۷-۱۲۸

بکری ۱۲۷

بلون Bellon ۳۰۱

بودا ۱۰

بوفون Buffon ۲۹۸

بکشلو غزوینی ۳۱۴

بهرام گور ۱۲۸

بهرامشاه چنگا شاه ۳۸۳

بهرام بن فرهاد بن اسفندیار ۳۱۱

بوسبک Busbeck ۱۳۰

ببندوساره Bindusara ۲۰

بیوراسب ۲۳۸ (نگساک کنید به ضحاک ...

اژدهاک

بیهمقی دبیر (ابوالفضل محمد بن حسین) ۲۴-

۲۱-۳۴

پ

پتر بزک (سزار روس) ۱۹۷

پروکوپ ۲۸۲

پلومیه Plumier ۲۲۰

پلنیه Pelletier ۱۸۹

پلینیوس Plinius ۶-۷-۸-۲۱-۵۴-۷۶-

۲۵۲-۱۱۹-۱۱۴-۹۸-۹۰-۷۹

پنج بخت ۲۰

پیترو دل‌واله Pietro Della Valle

۱۹۹-۲۰۲-۲۹۹

پزارو Pizarro ۱۷۳

پینتو Mandez Pinto ۸۴

پینداروس Pindaros ۳۳۸

پولیبیوس Polybios ۱۵۳

دمشقی ۹۹
 دن گارسیا Don Garcia ۱۹۹
 دم ویرجینو Dom Virgino اورسینو
 ۲۰۰ Ursino
 دودنس Dodoenes ۱۷۹
 دیسقوریدس Dioskurides ۷۷-۲۱-۹-۸
 ۱۶۴-۱۵۰-۹۹-۷۹-۷۸
 دیودروس سیکولوس Diodorus Siculus
 ۲۵۸-۴۸-۲۱
 دیو کریسوس تموس Dio Chrysostomos ۲۱
 دیو کو Dayaukku ۷۵
 و
 رازی (محمد بن زکریا) ص ۳۴، ۱۰۰-
 ۲۷۰
 راغب الاصفہانی ۲۷۱
 رالف لن Ralph Lane ۲۱۷
 راوندی ۲۷
 رستم زال ۳۵۸
 رستم فرخزاد ۳۴۱
 رشید الدین فضل اللہ ۲۳۷-۲۲۶-۲۲۵
 رضا عباسی ۲۱۵
 رضی الدین نیشابوری ۴۵
 رودکی ۴۰۰-۴۵
 رولی Sir Walter Raleigh ۲۱۴-۱۹۵
 رومانو پانو Romano Pano ۲۱۴-۱۹۵
 ز
 زردشت ۱۶۵
 زرتشت بہرام بزدو ۲۷۵
 زکریا (پیغمبر) ۲۸۰-۲۷۹-۲۷۸
 زکریا بن محمد بن محمود القزوی ۸۳-۷۹-
 ۳۴۲-۱۵۷-۸۶
 زمخشری ۳۸۶-۱۲۶-۳۰
 زوزنی ۲۴۸

چنگیز ۲۴۱-۲۳۹
 چونگ تشنگ Tschung-Tscheng ۲۱۴

ح

حاجی خلیفہ ۱۵
 حاجی میرزا آقاسی ۱۷۶
 حارث بن بشیر ۵۸
 حافظ ۲۹۳-۶۶-۶۱
 حسن میمندی ۳۰۹
 حکیم باقر حسین خان بہادر ۴۰۷-۶۵
 حکیم مؤمن ۱۰۳-۲۰۴-۷۹
 حمد اللہ مستوفی ۳۵۲-۲۳۷-۵۹-۳۴-۲۳
 حمزہ اصفہانی ۱۱۱
 حسین بن اسحق ۹
 حیدر (شیخ فرقا اسمعیلی) ۱۰۴
 حیرت شیرازی ۳۱۲-۱۷۶

خ

خالد بن ولید مخزومی ۱۲۸
 خاقانی شیروانی ۴۰۰-۲۹۰-۱۲۷
 خشا بارشاہ ۲۸۶-۲۸۵-۲۶۶-۵
 خسرو پرویز ۱۲۷-۲۶-۲۵-۲۴
 خواجوی کرمانی ۲۹۳
 خوارزمی ۳۹۷-۱۲۶-۱۰۹
 خیزران ۶۲

د

داراب ہرمزد یار ۳۸۳
 داریوش یکم ۲۵۹-۲۵۸-۲۵۷-۲۵۱-۵-۴-
 ۲۸۵-۲۷۶-۲۶۷-۲۶۲-۲۶۰
 داریوش دوم ۲۶۷
 داریوش سوم ۲۵۸
 درک (Sir Francis) Drake ۲۱۷-۱۹۶
 دانیال ۷۰
 داود ۲۸۰-۲۷۸
 داود ضریر انطاکی ۱۱۵-۸۱

- سید اسمعیل گرگانی ص ده
 سینتلت Cinteulet ۱۳۸
 سیوطی (جلال الدین) ۲۸۶، ۱۱۸
- ش**
 شاه شجاع ۱۴۶
 شاه عباس یکم ۱۹۹-۲۰۰-۲۰۴-۲۱۰-
 ۲۱۵-۲۳۳-۲۵۸
 شاه عباس دوم ۲۰۴-۲۰۵-۲۱۰-۲۱۹-۲۳۵
 شاه محمد خدا بنده ۲۳۳
 شاه نعمت الله ولی ۲۶۰
 شاکر (عبدالرحمن خان) ۲۱۸
 شاردن ۱۹۶
 شاهرخ (نوه نادر) ۲۳۵
 شایمر (یزشک هلندی) ۱۰۴
 شکسپیر ۲۱۷
 شفیهما ۲۱۹
 شمعون ۲۲۹
 شهاب الدین عبدالله بن عزالدین فضل الله ۲۳۸
 شیخ احمد کرمانی ۳۱۳
 شیخ نجم الدین کبری ۲۹۱
 شیرویه ۲۵
- ص**
 صائب ۲۱۰-۲۱۸-۲۱۹
 صالح بن محمد بن صالح القابینی ۱۰۹
 صدر جهان زنجانی ۲۳۹-۲۴۰
 صفی (شاه صفوی) ۱۹۶-۲۰۰-۲۰۱-۲۰۲-
 ۲۰۳-۲۰۴-۲۱۰-۲۳۴-۲۳۵
 صهبائی ۲۰۹-۲۱۰-۴۰۵
- ض**
 ضحاک (= اژدهاک) ۲۷۹ نگاه کنید به-
 بیوراسب
- ط**
 طبری (محمد جریر) ۱۴-۵۰-۶۱-۶۲-
 ۱۲۷-۲۸۲
 طهماسب (صفوی) ۲۳۵
- ژئوس Zeus ۲۶۷
 زین Zinn ۱۶۷-۲۲۰
ژ
 ژید Gide ۲۴۵
- س**
 ساره ۲۵۲-۲۵۳
 ساسانیان ۱۲۷
 سام میرزا صفوی ۲۱۹
 سپیتور ۲۷۸-۲۷۹
 سپهرکاشانی (میرزا محمدتقی) ۳۱۲
 سرجان ملکم ۱۷۶-۳۱۱-۳۱۲
 سرمست ۱۵۲
 سندی ۲۹۱
 سفاح (ابوالعباس) ۲۶۹
 سقراط ۱۰۱
 سکها ۱۵۱
 سلطان محمود غزنوی ۴۵-۲۸۷-۳۰۳-۳۰۹
 سلجوقشاه ۲۹۱
 سلطان مسعود غزنوی ۷۱-۳۰۳
 سلطان ملکشاه ۲۸۸
 سلطان حسین صفوی ۲۱۹
 سلطان حسین میرزا گورکانی ۳۸۳
 سلوکس Seleukos ۴۸
 سلوکس نیکاتور ۲۰-۲۱-۵۳-۵۶
 سلیمان (پیغمبر) ۲۸۰
 سلیمان (صفوی) ۷۹-۲۰۴-۲۱۰-۲۱۹
 سمعانی ۲۴
 سنگلاخ ۳۱۴-۳۱۵
 سوزنی سمرقندی ۴۵
 سوربوس Severius ۲۵۲
 سونگ Sung ۱۴۱-۱۴۴
 سویی Sui ۲۴۴
 سویدی ۷۷
 سیامک ۳۵۸
 سیاوش ۱۲۷